

הוראות והודעות

מספר ההוראה: 6.5 (הוראה 6 לפרק 5 בתע"ס) מס' עמודים: 6

תאריך תחולה: 1.9.98 תאריך פרסום: כ"ד תשרי תשנ"ט
14 אוקטובר 1998

תלמידים עיוורים וכבדי ראייה במוסדות על תיכונים =====

1. כללי

1.1 הוראה זו באה במקום הוראה 6.5 בתע"ס מיום 27.11.97.

1.2 ההתפתחות החברתית-תרבותית בישראל הביאה את הלימודים העל-תיכוניים לצורך הכרחי בהשתלבות בעבודה מקצועית.

יותר ויותר תלמידים רוכשים השכלה אקדמית במסגרות לימודיות ותיקות וחדשות.
התפתחות זו משפיעה גם על אוכלוסיית העיוורים אשר מבקשים לרכוש השכלה גבוהה כדי להתמודד במשרות מקצועיות, דבר שיקנה להם מעמד חברתי וסיכוי טוב להשתלב במקום עבודה.

משרד העבודה והרווחה מעודד ומסייע בידי תלמידים עיוורים בעלי כושר עיוני לרכוש השכלה אקדמית לצורך שיקומם.

2. הזכאות

הזכאות לקבלת הסיוע:

2.1 בעל תעודת עיוור.

- 2.2 התלמיד נמצא מתאים לרכישת השכלה גבוהה ע"י היחידה ליעוץ והכוון לימודי/תעסוקתי לעיוורים שבמרכז שיקום "מגדל אור".
- 2.3 התלמיד מועמד ללמוד במוסד לימודים מוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה, או בפרוייקט הבגרות שליד האוניברסיטה העברית.
- 2.4 מי שקיבל סיוע ללימודים על תיכונים מגורם אחר כמו משרד הבטחון או משרד הקליטה, אינו זכאי לסיוע על-פי הוראה זו.

3. ה מ ע נ ק

להלן פירוט המענק הניתן לתלמיד הזכאי בתנאי שאינו מקבל אותו סיוע מגורם אחר כמפורט בסעיף 2.4:

- 3.1 **שכר לימוד** - במוסד להשכלה גבוהה זכאי העיוור לקבל מלגה בגובה שכ"ל באמצעות האוניברסיטה, ולכן לא זכאי לכיסוי שכ"ל ע"י המשרד.
- א. הלומד במוסד מוכר בו לא קיים הסדר זה (מכללות, אקדמיה למוסיקה וכו'), יהיה זכאי למימון שכ"ל ע"י השרות לעיוור הזה לשכ"ל באוניברסיטה.
- ב. הסיוע ללימודים באוניברסיטה הפתוחה מוגבל בהשתתפות מירבית של 50% מעלות קורס עד ל-2 קורסים בשנה.
- 3.2 **שכר דירה** - בגובה עלות שכ"ד במעונות סטודנטים.
- 3.3 **ספרי לימוד** - גובה המענק לא יעלה על סכום השווה ל-4 נקודות זיכוי לשנת לימודים.
- 3.4 **מקריאים/שיעורי עזר** - גובה המענק לא יעלה על סכום השווה ל-3 נקודות זיכוי לחודש.
- 3.5 **פרוייקט בגרות** - עפ"י תעריף בחוברת התעריפים (הכולל שכ"ל וסל צרכים).
- 3.6 **עזרי לימוד** - תלמיד זכאי למימון בגובה 90% מעלות הפריטים הבאים (בתנאי שנוזקק להם ולא קיבלם בעבר).

3.6.1 מכונת בראייל.

3.6.2 רשם קול נייד.

3.6.3 קלטות/דיסקטים - עד 40 קלטות/דיסקטים בשנת הלימודים הראשונה.
עד 30 קלטות/דיסקטים בכל אחת משנת הלימודים השניה, השלישית והרביעית.

3.6.4 **מחשב אישי** - האישור לרכישת המחשב בכפוף לסעיף 5.3 להלן, ולא יותר מאשר 246 נ"ז, חד פעמי.

4. סיוע מגורמים אחרים

4.1 באוניברסיטאות: ירושלים, בר־אילן, חיפה והטכניון, פועלות יחידות תמיכה מיוחדות בסטודנטים עיוורים. יחידות אלו מסייעות לסטודנטים לצרכים המיוחדים שלהם כגון: הקצאת חדר עיון, נגישות לציוד עזר, חונכות אישית, מקריאים, הקלטת מאמרים.

4.2 הספרייה המרכזית לעיוורים בנתניה מאפשרת קבלת ספרי לימוד מוקלטים או בבריאול לפי הזמנה מבעוד מועד.
עמותת "עלה" ובית חינוך עיוורים ירושלים מאפשרים קבלת מאמרים מקצועיים מוקלטים לפי הזמנה.

4.3 סיוע השרות לעיוור ינתן לאחר שהתלמיד מיצה את מקורות הסיוע מטעם המוסד בו הוא לומד.

4.4 משרד השיכון והבינוי מסייע בשכר דירה לסטודנטים בודדים הזכאים עפ"י כללי הזכאות שלו.

5. נוהל הפנייה לקבלת מילגה ועזרה

5.1 מענקים הניתנים בסעיפים 3.1 עד 3.5 לעיל, הפניה תעשה למחלקה לשרותים חברתיים על גבי טופס פניה והצהרה (ט"ז 1+4) והצגת אישורים רלוונטיים.

הבקשה תידון ע"י מנהל המחלקה לשרותים חברתיים או מי שהוסמך על ידו ותינתן תשובה על כך לפונה.

5.2 עבור מענקים הניתנים עפ"י סעיף 3.6 למעט מחשב - הפניה תעשה למחלקה לשרותים חברתיים ותועבר למפקח המחוזי בשרות לעיוור לאישור. האישור יועבר למרכז לעיוור והעתקו יועברו למחלקה לשרותים חברתיים שתעבירו לפונה.

עם האישור יפנה הפונה למרכז לעיוור לקבלת הציוד בהתאם לסעיף 3.6 לעיל.

5.3 מיכשור ממוחשב ומערכות הגדלה אלקטרוניות

השרות לעיוור בשיתוף המוסד לביטוח לאומי מאפשרים לסטודנטים להצטייד בעמדות לימוד ממוחשבות לשיפור תפקודם ועצמאותם בלימודים.

5.31 **למטרה זו מופעלים שני מסלולים:**

5.311 רכישה

תלמיד הזקוק לציוד שעלותו לא עולה על סכום של 25,500 ש"ח (נכון ליום 1.1.98) יופנה למח' שיקום לסניף המוס לביטוח לאומי באזור מגוריו.

5.312 השאלה

תלמידים הזקוקים לציוד יקר יותר, או שהם בתחילת לימודיהם ואין וודאות להמשך לימודיהם או אינם עונים לתנאי הסיוע ממחלקת השיקום של הביטוח הלאומי, יקבלו המיכשור באמצעות מאגר השאלה המופעל ע"י עמותת "עלה".

5.32 **דרכי פנייה ונוהל קבלת המיכשור (לשני המסלולים):**

5.321 פנייה בכתב לעמותת "עלה".

5.322 איבחון והתאמת עמדת הלימוד על ידי היחידה למיכשור ממוחשב ב"מגדל אור" אשר יכתוב המלצה לעמדה לרבות עלויות.

5.323 לימוד השימוש בציוד.

- 5.324 "מגדל אור" יעביר ההמלצה + עלויות ואישור על ידיעת השימוש במכשור לביטוח הלאומי או לעמותת "עלה", בהתאם למסלול שייקבע.
- 5.325 פקיד השיקום במוסד לביטוח הלאומי יזמין את הסטודנט לביצוע הסיוע.
- 5.326 במקרה של השאלה, תובא הבקשה בצרוף ההמלצה בפני ועדה בין-משרדית בהרכב: נציגי המוסד לביטוח לאומי, נציגי "מגדל אור", נציגי עמותת "עלה" ונציגי השרות לעיוור.
- 5.4 תשובה לסטודנט תינתן ע"י עמותת "עלה" או המוסד לביטוח לאומי, בהתאם לבקשה.
- 5.5 במקרה של רכישה, גובה הסיוע לא יעלה על 90% מעלות הבקשה, ועל הסטודנט יהיה לשאת ביתרת העלות.
- 5.6 עמותת "עלה" אחראית למעקב ולליווי אחר השימוש בציוד שברשות הסטודנט ותגיש דו"ח לשרות לעיוור אחת לשנה.
- 5.7 ביטוח הציוד המושאל יהיה באחריות השרות לעיוור.

6. מעקב וליווי

בתום שנת לימודים, ימציא התלמיד גליון ציונים לעו"ס במטרה לאשר מימון עזרה לשנה נוספת.

אם התלמיד לא שיתף פעולה עם העו"ס או לא עמד בדרישות הלימודים, רשאי העו"ס להפסיק או לצמצם את היקף העזרה.

7. הגבלות

1. משך הזכאות המירבי לרכישת תואר ראשון - 4 שנים.
2. משך הזכאות המירבי לרכישת תואר שני - 3 שנים.

8. **החלפת חוגי לימוד**

החלפת חוג לימודים בתוך שנת הלימודים יעשה בתאום עם העו"ס במחלקה לשרותים חברתיים.

9. **סטודנטים שלא אושרו ע"י היחידה ליעוץ והכוון**

תלמיד אשר אובחן כלא מתאים ללימודים אקדמאים, אשר החל ללמוד על דעתו ועל חשבונו וסיים בהצלחה את שנת הלימודים הראשונה, יהיה זכאי לקבלת המענקים והסיוע המנויים בתע"ס זה החל משנת הלימודים השנייה.

10. **דיווח**

10.1 הדיווח, למעט פרויקט בגרות על פי דיווח נוהל מסגרות, סמל תעריף 2903.

10.2 הדיווח על פרויקט בגרות ייעשה בתקציר תשלומים למרכזי שיקום (נספח א'). תדריך בענין בנספח ב' . סמל תעריף 293.

10.3 לגבי מיכשור וציוד נילוה, התשלום ייעשה באמצעות משרד העבודה והרווחה.

11. **מיון**

משרד העבודה והרווחה משתתף בהוצאות אלו לפי סיווג ובמסגרת התקציב המאושר למטרה זו.

23066215 - הכשרה מקצועית לעיוור שכר לימוד, שכ"ד, ספרי לימוד, בגרות.

23066233 - סובסידיה למכשירים חיוניים לעיוורים - עזרי לימוד.

23066246 - מיכשור וציוד נילוה - עזרי לימוד לילדים.

12. **בקה**

מפקחי המשרד ועובדי האגף לביקורת פנימית יודאו יישום הוראה זו.

יגאל בן-שלום
המנהל הכללי